

senet. Ærede Medlemmer ville maaske erindre, at jeg tidligere her i Salen har rejst Spørgsmaalet om Udstykningen af de Herregaarde, der høre under Sorø Akademi, og da navnlig i første Række Nordruplund. Dette er der for saa vidt taget Hensyn til, som man har begyndt at udstykke noget af denne Gaard. Det, der er udstykket, er imidlertid af den aller daarligste Slags. Naar man taler med Folk der fra Egnen, hører man altid, at det var et daarligt Forsøg, der der blev gjort, idet den Jord. Husmændene fik, er af den aller daarligste Slags, saa at det næsten er umuligt for dem at eksistere der ude. Nu forekommer det mig, at efter at Forsynet ligesom er kommet os til Hjælp, idet alle Avlsbygningerne paa Nordruplund ere nedbrændte i dette Efteraar, er der en gunstig Lejlighed til at fortsætte med Udstykningsarbejdet, og hvis Staten ikke vil tage denne Opgave op, kunne vi jo bortsælge Ejendommen med Forpligtelse til at udstykke den. Jeg tror, at hvis Staten tog Opgaven i sin egen Haand og for Assurancesummen, der vel udgør omkring 100,000 Kr. for Bygninger og Løsøre, byggede 20—30 Ejendomme og bortsolgte dem ved Auktion, saa havde Staten eller Akademiet i dette Tilfælde gjort en god Gerning. Er der nogen Mening i den megen Tale om, at det store Landbrug ikke betaler sig, og at det mindre klarer sig forholdsvis bedst, saa synes jeg, at naar Lejligheden nu er saa gunstig, bør man ikke skride til at bygge Bygningerne op paa ny og lave en Herregaard som i Fortiden, men saa bør man anvende Assurancesummen til at bygge en 20—30 Ejendomme, som man bortsælger ved Auktion, og ingen nærer vist Tvivl om, at en saadan Ejendom, hvor en Forpagter gennem mange Aar har arbejdet sig ind i Fattigdom, naar den bliver delt fornuftigt, vil kunne føde mange Familier. Det er, fra hvilken Side man ser det, synes jeg, saa indlysende og naturligt, at dette maa være den rette Vej, og Staten har jo ogsaa ved Loven om Jord til Landarbejdere sat sit Stempel paa Bestræbelserne i denne Retning. Alt synes mig derfor at tale for at gaa denne Vej. Hvis man ikke gør det, hvis man beholder Gaarden som hidtil, vil det Tidspunkt ligge meget nær, da man kommer til at anvende over 30,000 Kr. paa Reparation af Hovedbygningen og saaledes maa spille mange Aars Overskud af Gaarden. Hvis man derimod bortsolgte Jorden, nærer jeg ingen Tvivl om, at en privat Mand vilde kunne benytte Hoved-

bygningen, naar der blev brugt nogle faa Tusinde Kroner til at reparere den. Jeg ser heller ikke, at der kan være nogen Grund, der taler imod at sælge denne Ejendom; thi Sorø Akademi har tidligere solgt adskillige Herregaarde. Jeg skal saaledes nævne Sorø store Ladegaard, Nidløsegaard, Hellestrupgaard, Tersløsegaard og muligvis endnu flere, saa jeg ser ingen Grund til at standse paa Halvvejen og ikke sælge denne Ejendom, naar Forsynet nu har sendt os denne gunstige Lejlighed. Jeg ønsker ikke nogen halv Forholdsregel, men et rent og klart Standpunkt: at man skiller sig af med denne Ejendom, som ikke i lang Tid har givet nogen Indtægt for Statskassen, og hvor en Familie i nogle Aar har haft vanskelig ved at klare sig, men hvor man nu kan skabe Betingelser for, at mange Familier kunne klare sig godt af den. Hele dette Spørgsmaal trænger sikkert til at tages op til Overvejelse.

Det ærede Medlem for Bælum (J. Jensen) talte i Gaar om nogle Forhold i hans Valgkreds. Jeg har ogsaa læst i Aviserne derom i Sommer, og jeg skal ikke nægte, at jeg for mit Vedkommende følte endog en stærk Harme ved at se, hvorledes en Godsejer, der ikke en Gang bor i Landet, kan affolke et helt Sogn for Mennesker til Fordel for Dyrene.

Jeg vil derfor ogsaa gerne henstille til den højtærede Landbrugsminister, om det nu ikke var paa Tide at tage dette Spørgsmaal op, saaledes at vi kunne faa disse Forhold forandrede og navnlig kunne faa en Forandring i Loven af 19. Februar 1861, som jeg vel ved giver disse Folk Ret til at udtage  $\frac{1}{9}$  af Fæstegodset til fri Ejendom, saaledes at de altsaa, naar de have bortsolgt 9 Gaarde, have Lov til at tage en ud til fri Ejendom. Jeg vil gerne tilføje min anbefaling af, at den højtærede Landbrugsminister tager dette Forhold op til alvorlig Overvejelse og prøver paa at naa til en Forandring paa dette Punkt. Vel ved jeg, at den herskende Opfattelse i dette Land tidligere har været den, at den paagældende Klasse af Medborgere var ganske uundværlig. Jeg haaber dog, at nu, da der er sket et Skifte i dette Land, maa der ogsaa paa dette Omraade være kommet til at raade en anden Opfattelse. Vi have jo set, at naar en saadan Ejer som den af det ærede Medlem for Bælum i Gaar omtalte, levede lidt vel stærkt og undertiden efter faa Aars Forløb var ved at gaa i Stykker eller gaa fallit, saa har Staten traadt hjælpende til.